

1060.

SPRAWA

415329

1823/24

PRZED

PUBLICZNOŚCIĄ,

Kat. komp.

NA POPISIE ROCZNYM

Szkoły Woiewódzkiey Płockiey,

PRZEZ

ZGROMADZENIE NAUCZYCIELSKIE

W KOŃCU SZKOLNEGO ROKU 18²³/₂₁

1823/4

ZŁOŻONA.

W PŁOCKU,

W DRUKARNI KAROLA KULIGA.

1824.

298.

782512

(2)

2005

415 329 I

1823/24

Podano do druku na mocy szczególnego upoważnienia z dnia 5
Lipca 1824 N° 1358.

Biblioteka Jagiellońska

1002585041

828

Porządek Examinu Uczniów przechodzących do Uniwersytetu, i publicznego Popisu Szkoły Woiewódzkiej Płockiej w miesiącu Lipcu 1824 roku.

---

1. Examen żądających wstępu do Szkoły Głównéj.

Dnia 21 od 8 rano, uczniowie Klasy VI. drugoletni, i ci którzy zyskali upoważnienie Kommissyi Rządowej Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, zaczną Examen przez odpisy na zadania z Języków i Nauk Szkolnych.

Dnia 24. zacznie się Examen ustny, ze wszystkich Nauk Szkoły Woiewódzkiej.

Do odpisu i na Examen ustny przeznaczono po trzy dni następne, dla tego; że mamy przechodzących do Uniwersytetu Uczniów szóstéj Klasy drugoletnich 14, z pierwszego roku 10, z prywatnéj Edukacyi będzie także dwóch. Gdyby zaś egzaminu ustnego 26 osób w trzech dniach nie można odbyć, natenczas po publicznym Popisie, iak wypadnie, dokończony zostanie.

II. Popis publiczny.

Klasa I. i II. w dwóch oddziałach.

Dnia 28. o godzinie 9. rano, zacznie publiczny Popis Klasa I. Popis ten trwać będzie do południa.

Po południu od 3. godziny Popis Klasy II. oddziałów A. B.

Klasy wyższe, to jest III. w dwóch oddziałach, IV. V. i VI.

Dnia 29 od godziny 9 rano, Nauka Religii z Obyczaiową.

od 10. Języki Łaciński i Grecki.

od wpół do 12. Język Niemiecki.

Po południu od 3. Język Polski i Rossyyski.

od wpół do 5. Fizyka, Historya naturalna z Chemią.

Dnia 30 rano od godziny 9. Język Francuzki.

od 10. Matematyka.

od 11. Historya Powszechna i Polska z Jeografią.

Po południu od 3. Popis Klass wszystkich z Rysunków i Kaligrafii.

III. Zakończenie Popisu i Szkolnego Roku.

Dnia 30 o godzinie 4 po południu:

1. Rektor mówić będzie do Publiczności i Uczniów.
2. Po ogłoszeniu imion zasługujących pochwałą, Uczniowie ciągle wzorowi zapiszą się do *Xięgi Sławy i pamiątek Szkolnych*, a celujący w obyczaiach i pilności odbiorą *nagrody*.
3. Tym którzy przez odbyty Examen okazaą dojrzałość w Naukach Szkoły Woiewódzkiey, oddane będą *Patenta*.
4. Rektor odczyta promocyą w Klassach na rok przyszły, i rozda wszystkim Uczniom wypisy z *Xiąg Cenzury*, aby ten dowód postępowania swojego w domach Rodziców złożyli.

Dnia 31 Lipca po Mszy Świętęy Szkolnéy o godzinie 8 rano, Hymn dziękczynienia rozpocznie Wakacye, które do dnia 15. Września trwać będą.

ZGROMADZENIE NAUCZYCIELSKIE

DO

PUBLICZNOŚCI.

Piątą o Szkole Woiewódzkiej Płockiej Sprawę roczną, Uczniom naszym, Rodzicom i wszystkim którzy zprzyiają Naukom poświęcamy.

STAN SZKOŁY PŁOCKIEJ

w Roku 1823 na 1824.

Przez postanowienie z wyraźnej woli JEGO CESARSKO KRÓLEWSKIEJ MOŚCI w dniu 1 Lipca 1823 roku wydane, ustanowiona jest w Królestwie Polskim *Kuratorja Instytutów Naukowych*.

W Warszawie dnia 19 Lipca 1823 roku Installowany został na *Kuratora Jeneralnego, Senator Kasztelan Dawid Oebschelwitz*.

Installacya *Kuratora w Woiewództwie Płockim* nastąpiła dnia 7 Marca w 1824 roku. Odtąd Zwierzchność Szkolną dwie składają władze, to jest: *Władza Dozorcza i Naukowa*.

Władzę dozoru, która szczególnie czuwa nad czystością obyczajów młodzieży, prostuie uchybienia, sądzi i karze wykraczających Uczniów, ma sobie powierzona *Kurator Szkół w Woiewództwie Płockim Józef Brzozowski, Komisarz Emeryt*; a dla Woiewództwa naszego przydany jest także *Inspektor Kaetan Marcinkowski*.

Stósownie do potrzeby Szkoły w upływającym roku, Klasy drugą i trzecią mamy o dwóch oddziałach.

Władzę Naukową składają: *Rektor, Prefekt, sześciu Professorów i siedmiu Nauczycieli*.

W Zgromadzeniu Nauczycielskiem, takie tylko mieliśmy odmiany:

1. Zastępujący Nauczyciela Religii X. *Antoni Baliński* otrzymał Patent na *Prefekta Szkoły*.
2. Zastępca Professora *Andrzej Trzeciński*, który po otrzymanym w Uniwersytecie Warszawskim stopniu Magistra Filozofii, przez trzy lata *uczył w Plocku*, do Szkoły Wojewódzkiej w Kielcach przeniesiony został.
3. Zaczął u nas uczyć *Adam Niemirowski* Magister Filozofii, który przez lat pięć uczył w Szkole Wojewódzkiej Warszawskiej u Xięży Piarów.

I. N A U K I.

W wykładzie nauk żadna niezaszła odmiana, oprócz téj iednój, że do Nauki Obyczajowój, w miejsce *Etyki Reybergera*, zaczęto używać dzieł *Ka-
lińskiego i Przeczytańskiego*.

II. PODZIAŁ NAUK POMIĘDZY CZŁONKI ZGROMADZENIA NAUCZYCIELSKIEGO

1. Naukę Religii przez wszystkie Klasy dawał Prefekt X. *Antoni Ba-
liński*.
2. Naukę obyczajową:

W Klasie I. Rektor *Kaetan Morykoni*.

w II. A. przez pierwsze półrocze Rektor, przez drugie X.
Prefekt.

w II. B. przez pierwsze półrocze Nauczyciel *Grzegorz Sta-
wnicki*, przez drugie X. Prefekt.

w III. A. przez pierwsze półrocze Nauczyciel X. *Kolumban Za-
gier*, przez drugie X. Prefekt.

w III. B. przez pierwsze półrocze *N. Stawnicki*, przez drugie X. Prefekt.

w IV. przez pierwsze półrocze Professor *Adam Kobylecki*,
przez drugie Rektor.

w Klassach V. i VI. Rektor.

3. *Język Polski.*

W Klassie I. Nauczyciel *Jakob Stępiński*.

w II. A. Zastępca Professora *Albin Pinko*.

w II. B. *N. Stawnicki*.

w III. A. Nauczyciel *Antoni Grobicki*.

w III. B. *Z. P. Pinko*.

w IV. *N. Grobicki*.

w V i VI. Zastępca Professora *Zdżarski Augustyn*.

4. *Język Łaciński.*

W Klassie I. Nauczyciel *Stępiński*.

w II. A. Professor *Kobylecki*.

w II. B. Nauczyciel *Stawnicki*.

w III. A. Nauczyciel *X. Zagier*.

w III. B. Professor *Kobylecki*.

w IV. *N. X. Zagier* i *P. Kobylecki*.

w V. i VI. Zastępca *P. Zdżarski*, Nauczyciel *Stępiński* i Nauczyciel *Maturyn Żakob (Jacob.)*

5. *Język Grecki.*

W Klassie IV. Nauczyciel *Stępiński*.

w V. i VI. Z. Professora *Zdżarski*.

6. *Język Niemiecki.*

W Klassach III. A. IV. V. i VI. Nauczyciel *X. Kolumban Zagier*

III. B. Nauczyciel *Stawnicki*.

7. *Język Francuzki.*

W Klassach III. A. IV. V. i VI. Nauczyciel *Żakob (Jacob)*,
w III. B. Z. P. *Pinko*.

8. *Jeografii uczyli:*

W Klassie I. Nauczyciel *Grobicki*.
w II. A. Nauczyciel *Stawnicki*.
w II. B. Professor *Zborowski*.
w III. A. Nauczyciel *Grobicki*.
w III. B. Professor *Zborowski Józef*.
w IV. V. i IV. Zastępca Professora *Borowicz Jan*.

9. *Historyi Powszechnéy i Polskiéy.*

W Klassie I. Rektor.
w II. A. Nauczyciel *Grobicki*.
w II. B. Professor *Zborowski*.
w III. A. Nauczyciel *Grobicki*.
w III. B. *Historyi powszechnéy* uczył *Z. P. Borowicz, Pol-*
skiéy Rektor.
w IV. V. VI. Zastępca Professora *Borowicz*.

10. *Nauki Matematyczne wykładali:*

W Klassach I. i II. A. Nauczyciel *Adam Niemirowski*.
w II. B. III. A. Professor *Zborowski*.
w III. B. Zastępca Professora *Pinko*.
w IV. Nauczyciel *Niemirowski*.
w V. i VI. *Jeometryi* uczył Zastępca Professora *Borowicz, Alge-*
bry Nauczyciel *Niemirowski*.

11. *Historyi Naturalnéy uczyli:*

W Klassach I. i II. A. Professor *Jacenty Kukliński*.
w II. B. Professor *Zborowski*.
w III. A. III. B. IV. V. i VI. Professor *Kukliński*.

12. *Fizyki:*

W Klassach II. A. II. B. i III. A. Professor *Kukliński*,

w III. B. Professor *Zborowski*.

w IV. i V. Nauczyciel *Niemirowski*.

w VI. Professor *Kukliński*.

13. *Kaligrafii:*

W Klassie I. Rektor, Nauczyciele *Stępiński* i *Grobicki*,

w II. A. Professor *Kobyłecki* i Zastępca Professora *Pinko*.

w II. B. Nauczyciel *Stawnicki Grzegorz* i Zastępca Nauczyciela *Tumanowicz Edward*.

14. Rysunków w Klassach niższych i wyższych uczył Zastępca Nauczyciela *Tumanowicz*.

Nauczyciel *Grobicki* iak w zeszłym roku, z pomocą *Rektora* i Ucznia *Klasy VI. Ignacego Boernera*, usposabiał dzieci w początkowych naukach. Dziesięciu uczniów było w téy Szkole, a którym wiek i usposobienie pozwoli, przejdą po Wakacyach do I. *Klasy Szkoły Wojewódzkiej*.

III. UCZNIOWIE.

Zapiśuiemy w dzieie roczne Szkoły imiona Uczniów, którzy godni są pamiątki przez zaszczytne postępowanie, albo za iaką ofiarę zostawioną dla Szkoły z talentu w niéy nabytego.

Klasy w miarę ogólnego postępu mają przyznawane pierwszeństwo, te zaszczytne stopnie oznaczamy przy każdéy Klassie, a liczbowy porządek pomiędzy uczniami znaczy stopień na iaki zasłużył każdy odbierający nagrodę, lub zapisany do *Xięgi sławy*.

Pierwsi znowu uczniowie *Klass* wszystkich, stosownie do zalet swoich, mają oznaczony stopień, przez wyrażenie liczbą którym każdy iest Uczniem w Szkole.

1. Z roku Szkólnego 1823. na 1824.

Na popisie publicznym dnia 30 Lipca 1823 roku:

I. Zapisani do Xięgi Sławy i pamiątek Szkolnych.

W Klassie I. A. która była drugą w porządku.

Odbierający Nagrodę: Piérwszy Uczeń w Klassie, czwarty w Szkole *Baltazar Czechowski z Łek w Mazowieckiem.*

2. *Michalski Tomasz z Kutna w Mazowieckiem.*

3. *Muszyński Paweł z Kutna w Mazowieckiem.*

4. *Bońkowski Apolinary ze Stanisławic w Mazowieckiem.*

Zapisani bez nagrody: 5. *Krauze Franciszek z Lipińskich w Mazowieckiem.*

6. *Koesler Henryk z Gostynina w Mazowieckiem.*

7. *Hardouin Konstanty z Płocka.*

8. *Wołowski Franciszek z Płocka.*

W Klassie I. B. która była czwartą w porządku.

Odbierający Nagrodę: Piérwszy Uczeń w Klassie, osmy w Szkole, *Remiszewski Marceli z Włoczowa w Płockim.*

2. *Leszczyński Kazimierz z Parzenia w Płockim.*

3. *Woźnicki Alexander z Sławęcina w Mławskim.*

4. *Strzeszewski Jan z Łomży w Augustowskiem.*

Zapisani bez nagrody: 5. *Woźnicki Konstanty z Osieka w Mławskim.*

6. *Brykczyński Jan z Poznania.*

7. *Siemiątkowski Antoni z Glinowiecka w Przasnyskim.*

8. *Śniegocki Stanisław z Niesłuchowa w Płockim.*

W Klassie II. A. która była Piątą w porządku.

Otrzymujący nagrodę: Piérwszy Uczeń w Klassie, siódmy w Szkole *Jan Turowski z Bogorzyna w Mławskim.*

2. *Rogiński Ferdynand z Czumlina w Płockim.*

3. *Krauze Andrżey z Lipińskich w Mazowieckiem.*

Zapisani bez nagrody: 4. *Chelmiecki Ignacy* z *Mławy*.

5. *Markiewicz Jan* z *Płocka*.

6. *Turowski Leopold* z *Bogorzyna* w *Mławskim*.

7. *Stępień Bartłomię* z *Lipińskich* w *Mazowieckim*

8. *Woźnicki Hilary* z *Osieka* w *Mławskim*.

9. *Szurto Jan* z *Płocka*.

10. *Karwowski Tomasz* z *Wroninka* w *Płockim*.

W Klasie II. B. która była siódma w porządku:

Otrzymujący nagrodę: pierwszy Uczeń w Klasie, piąty w Szkole *Cegielski Mateusz* z *Kutna* w *Mazowieckim*.

2. *Bronowski Jan* z *Petrykozów* w *Mławskim*.

Zapisani bez nagrody: 3. *Kurkowski Leon* z *Archutówka* w *Płockim*.

4. *Grefeuil Hipolit* z *Płocka*.

5. *Słomiński Ludwik* z *Żochówka* w *Płockim*.

6. *Żochowski Alexy* z *Żochowa* w *Płockim*.

W Klasie III. która była ostatnią w porządku:

Otrzymujący nagrodę: Pierwszy Uczeń w Klasie, szósty w Szkole *Kisielnicki Ignacy* z *Zielony* w *Mławskim*.

2. *Bońkowski Hieronim* z *Bońków* w *Płockim*.

3. *Bukowski Szymon* z *Karnkowa* w *Lipnowskim*.

Zapisani bez nagrody: 4. *Braun Ludwik* z *Płocka*.

5. *Sławęcki Wincenty* z *Płocka*.

6. *Milewski Bartłomię* z *Żdział* w *Płockim*.

7. *Lisicki Marcin* z *Płocka*.

8. *Dzięgielewski Jan* z *Zielominek* w *Mławskim*.

9. *Kozerski Remigiusz* z *Biały* w *Płockim*.

W Klasie IV. która była trzecią w porządku:

Otrzymujący nagrodę: pierwszy Uczeń w Klasie, trzeci w Szkole *Sochowicz Józef* z *Mogilna* w *Prussach*.

2. *Tuszkowski Jan* z Przerytki w Mazowieckiem.
3. *Mitowski Adolf* z Rakowa w Mazowieckiem.
4. *Brzozowski Jozefat* z Nagurk w Plockim.

Zapisani bez nagrody: 5. *Kowszewicz Stefan* z Podchorec w Lubelskiem.

6. *Zoltowski Adam* z Trębina w Plockim.
7. *Rogiński Jan* z Czumlina w Plockim.
8. *Korzybski Woyciech* z Ciachcina w Plockim.

W Klasie V. która była pierwszą w porządku:

Otrzymujący nagrodę: pierwszy Uczeń Szkoły i Klasy *Józefowicz Piotr* z Gorzechowa w Lipnowskim.

2. *Kozarzewski Kazimierz* z Podlecka w Plockim.
3. *Słomiński Józef* z Żukowka w Plockim.
4. *Kamiński Hieronim* z Gostynina w Mazowieckiem.

Zapisani bez nagrody: 5. *Kozierowski Jan* z Łaniąt w Mazowieckiem.

6. *Markowicz Wincenty* z Kowala w Mazowieckiem.
7. *Makomawski Stanisław* z Chudzyńka w Mławskim.
8. *Rozemblum Judeasz Wólf* z Płocka.

W Klasie VI. która była w porządku szóstą:

Otrzymujący nagrodę: pierwszy Uczeń w Klasie drugi w Szkole *Zieleniewski Felicyan* ze Skłutów w Mazowieckiem.

2. *Cyprysiński Wincenty* z Sandomierza.
3. *Łepicki Woyciech* ze Szczawina w Mazowieckiem.
4. *Zaluska Stanisław* z Sieniaw w Mazowieckiem.

Zapisany bez nagrody: 5. *Boerner Ignacy* z Płocka.

II. Celujące roboty swoje zostawili na pamiątkę w Szkole:

a) w Języku Polskim:

z Klasy III. iednę, IV. siédem, z V. dwanaście które w iedną Xią-
żkę porządnie oprawne złożyli, z Klasy VI. sześć.

b) *Rysunki:*

z Klasy I. siedmiu, z II. sześciu, z III. trzech, z IV. czterech, z V. dwóch, z VI. dwóch.

c) *Mappy Geograficzne.*

z Klasy I. dwudziestu sześciu, z II. sześciu.

d) *Mappy Miernicze:*

z Klasy IV. jedną, z V. jedną.

e) *W Kaligrafii celowali szczególnie:*

z Klasy I. A. Czechowski Baltazar z Łąk w Mazowieckim,
z Klasy IV. Baranowicz Jakób z Kutna w Mazowieckim.

III. Dyrektorowie mający w dozorze Celujących Uczniów i ci którzy zyskali pochwałę Rodziców:

1. *Tuszkowski Jan* z Klasy IV. z Przerytki w Mazowieckim.
2. *Zaluska Stanisław* z VI. z Sieniaw w Mazowieckim.
3. *Markowicz Wincenty* z V. z Kowala w Mazowieckim.
4. *Łepicki Wojciech* z VI. ze Szczawina w Mazowieckim.
5. *Rogiński Kazimierz* z VI. z Czumlina w Płockim.
6. *Brzozowski Józefat* z IV. z Nagurk w Płockim.
7. *Sochowiec Józef* z IV. z Mogilna w Prussach.
8. *Mitowski Adolf* z IV. z Rakowa w Mazowieckim.
9. *Kóskowski Grzegorz* V. z Koskowa w Płockim.
10. *Sobolewski Antoni* z V. z Płocka.
11. *Brzeski Józef* z V. z Brześcia w Płockim.

IV. Po złożonym Examinie otrzymali świadectwa dojrzałości w Nau- kach Szkoły Woiewódzkiej.

1. *Zieleniewski Felicyan* ze Skłutów w Mazowieckim. Pierwszy Uczeń w Klasie, pierwszy w Examinie, we wszystkim zawsze celujący. Po ukończeniu Klasy 3ciy przybył do Płocka z Łęczycy, trzy ostatnie

Klasy z chwałą w trzech latach ukończył, i w Łęczycy i u nas w każdej Klasie odbierał nagrodę. Przeszedł na Wydział Prawa.

2. *Łepicki Woyciech* ze Szawina w Mazowieckim. Wszystkie Klasy w Płocku z pochwałą przebył, w Szóstey tylko podług przepisów dwa lata zostawał i wyszedł z nagrodą; miał także nagrodę w Klasie drugiey. Od czwartey Klasy należał do liczby wzorowych Dyrektorów. Poszedł na wydział Prawa.

3. *Cyprysiński Wincenty* z Sandomierza. W rodzinnym mieście trzy skończył Klasy, z każdej wyszedł z nagrodą; w Warszawie był w czwartey Klasie; w Płocku przez dwa lata bawiąc, z Piątey Klasy i szóstey wynosi nagrodę. Udał się na wydział Prawa,

4. *Zaluska Stanisław* z Sieniaw w Mazowieckim. Przybył z domu do drugiey Klasy, gdzie i w trzeciey także zasłużył pochwałą. W trzech wyższych Klassach odbierał nagrodę. Od czwartey Klasy wzorowy Dyrektor. Poszedł uczyć się prawa.

5. *Alberty Wilhelm* z Płocka. W każdej Klasie odbierał pochwałą. Przeznaczony do stanu duchownego w Wyznaniu Ewangelickim.

6. *Dworzaczek Ferdynand* z Mazowsza. Poczynając od drugiey Klasy, w Szkołach Warszawskich z pochwałą ukończył piątą. Późniéy usposobiony w domu, na mocy upoważnienia Kommissyi Rządowéy, złożył Examen w Płocku i okazał-zdatność do wydziału prawnego.

7. *Wysocki Ignacy* z Woiewództwa Mazowieckiego, przez Kommissyą Rządową upoważniony do złożenia Examinu w Płocku. Trzy pierwsze klasy ukończył w Łowiczu z pochwałą, w drugiey i trzeciey nagrodzony; czwartą i piątą Klasę przebył z pochwałą w Płocku, a w czwartey miał nagrodę. W szóstey Klasie był w Kaliszu.

2. w Roku Szkolnym 1823 na 1824.

Przez obydwa półrocza upływającego roku mieliśmy 364. Uczniów za-

pisanych, z tych umarło dwóch; mocno choruje dwóch, dla różnych przyczyn niechodzą 21, razem ubyło ze Szkoły dwudziestu pięciu Uczniów.

Po Examinie półrocznym dnia 14. Kwietnia zapisani do Xięgi sławy i pamiątek Szkolnych.

Z Klasy I. która była czwartą w porządku:

Pierwszy Uczeń Klasy, piąty w Szkole, Kozarzewski Józef z Podlecka w Płockim.

2. Płachecki Jan z Kamienia w Lipnowskim.
3. Skierkowski Marcin z Cieszkowa w Płockim.
4. Szubski Jan z Płocka.
5. Liebkind Hersz z Płocka.
6. Chrzęciowski Antoni z Turka w Kaliskim.
7. Mitowski Julian z Rakowa w Mazowieckim.
8. Szczepański Mikołaj z Płocka.
9. Sutkowski Rudolf z Konków w Mazowieckim.
10. Wołowski Józef z Płocka.

Z Klasy II. A. która była szóstą w porządku:

Pierwszy Uczeń w Klasie, siódmy w Szkole, Krauze Franciszek z Lipińskich w Mazowieckim.

2. Bońkowski Apolinary ze Stanisławic w Mazowieckim.
3. Koesler Henryk z Gostynina w Mazowieckim.
4. Rościszewski Julian z Wierznicy w Lipnowskim.
5. Czechowski Baltazar z Łąk w Mazowieckim.
6. Michalski Tomasz z Kutna w Mazowieckim.
7. Muszyński Paweł z Kutna w Mazowieckim.

Z Klasy II. B. która była trzecią w porządku:

Pierwszy Uczeń Klasy, piąty w Szkole, Sokolnicki Korneli z Kozolina w Mławskim.

2. Leszczyński Kazimierz z Parzenia w Płockim.

3. *Strzeszewski Jan* z Łomży w Augustowskim.
4. *Woźnicki Alexander* z Sławęcina w Mławskim.
5. *Remiszewski Marcelli* z Włoczewa w Płockim.
6. *Dembiński Franciszek* z Płocka.
7. *Chądzyński Tadeusz* z Maszewa pod Płockiem.
8. *Wilewski Narcyz* z Płocka.
9. *Pestugia Piotr* z Płocka.
10. *Erenfeicht Ernest* z Płocka.

Z Klasy III. A. która była szóstą w porządku:

Pierwszy Uczeń Klasy, szósty w Szkole *Orpiszewski Ignacy* z Klubki w Mazowieckim.

2. *Turowski Jan* z Bogorzyna w Mławskim.
3. *Kamiński Leonard* z Gozdowa w Płockim.
4. *Orpiszewski Ludwik* z Klubki w Mazowieckim.
5. *Kurkowski Leon* z Archutówka w Płockim.

Z Klasy III. B. która była piątą w porządku.

Pierwszy Uczeń w Klasie, piąty w Szkole *Cegielski Mateusz* z Kutna w Mazowieckim.

2. *Markiewicz Jan* z Płocka.
3. *Czarnowski Franciszek* z Pacyny w Mazowieckim.

Z Klasy IV. która była ostatnią:

Pierwszy Uczeń w Klasie, drugi w Szkole *Łenczowski Ferdynand* z Dębowej góry w Mazowieckim.

2. . . . .
3. *Kowalewski Kaietan* z Płocka.
4. *Sławęcki Wincenty* z Płocka.
5. *Dambski Hrabia Julian* z Dobrego w Mazowieckim.
6. *Bońkowski Hieronim* z Bońków w Płockim.

Z Klas-

Z Klasy V. która była drugą w porządku:

Pierwszy Uczeń w Klasie, trzeci w Szkole *Sochowicz Józef* z *Mogilna* w *Prussach*.

2. *Mitowski Adolf* z *Rakowa* w *Mazowieckiem*.
3. *Tuszkowski Jan* z *Przerytki* w *Mazowieckiem*.
4. *Brzozowski Józefat* z *Nagurk* w *Płockim*.
5. *Kowszewicz Stefan* z *Podchorec* w *Lubelskiem*.
6. *Żółtowski Adam* z *Trembina* w *Płockim*.
7. *Kłobuchowski Klemens* z *Woli Nowskiéy* w *Mazowieckiem*.
8. *Plendus Felix* z *Płocka*.

Z Klasy VI. która była pierwszą w porządku:

Pierwszy Uczeń w Klasie i w Szkole *Kozarzewski Kazimierz* z *Podleśka* w *Płockim*.

2. *Józefowicz Piotr* z *Gorzechowa* w *Lipnowskim*.
3. *Kopytowski Ludwik* z *Pułtusza*.
4. *Boerner Ignacy* z *Płocka*.
5. *Zakrzewski Piotr* z *Topolna* w *Mazowieckiem*.
6. *Słomiński Józef* z *Zukowka* w *Płockim*.
7. *Rogiński Kazimierz* z *Cumina* w *Płockim*.
8. *Rozenblum Judeasz* z *Płocka*. Pozyskał wolność zapisu w nagrodę zaszczytnych obyczaiów, a szczególniey za skuteczną staranność o postępek w Naukach i moralności nietylko współuczniów, ale nawet wszystkiéy młodzieży Wyznania *Moyżeszowego* w *Płocku*. Ma także prawo do chlubnéy pamiątki za znaczną usilność z iaką w literaturze pracuje.

IV. ODWIEDZAJĄCY SZKOŁĘ.

Przy zakończeniu roku zeszłego i w roku terażniejszym, imiona swoje do Xięgi pamiątek Szkoły *Płockiéy* zapisać raczyli:

1. Wizytujący Szkołę z Urzędu.

1. Dnia 20. Grudnia 1823 roku *Ignacy Zieliński* Radca Stanu, Dyrektor Jeneralny funduszów Duchownych i Edukacyinyh.
2. Dnia 7. Marca 1824. Delegowany z Kommissyi Woiewódzkiéy do Installacyi Kuratora, *Michał Rościszewski* Kommissarz.
3. Dnia 27. Maia *Edward Rakiety* Sekretarz Jeneralny Kommissyi Rządowéy Wyznań Religinyh i Oświecenia Publicznego.
4. *Józef Brzozowski* Kurator Instytutów Edukacyinyh w Woiewództwie Płockim, dnia 30. Lipca 1823. iako Delegowany z Kommissyi Woiewódzkiéy do prezydowania Popisowi publicznemu. Dnia 14. Kwietnia 1824. iako Kurator przy końcu zimowego półrocza.

2. Opiekunowie i Rodzice przytomni zapisowi dzieci do Xiegi sławy.

Kisielnicka matka. — *Witkowski Michał* oyczym Grefela. — *Maurycy Kozierowski.* — *Makowska matka Hardoniego.* — *Turowski Wojciech.* — *Zieleniewski.* — *Mitowski.* — *Markiewicz.* — *Kowalewski Franciszek.*

3. Odwiedzaiący w różnych czasach Szkołę Płocką.

Dnia 30. Lipca 1823. przy zakończeniu Szkolnego roku:

Franciszek Jałowiecki Prezes Trybunału Kryminalnego.

Jan Turski Prezes Trybunału Cywilnego.

Edward Glass Sędzia.

Dnia 18. Lútego 1824. roku: *Andrzéy Hrabia Zamoycki.*

Jan Hrabia Zamoycki.

Dnia 7. Marca przytomni Uroczystéy Installacyi Kuratora.

X. Pleiewski Biskup Lengoneński, Sufragan Płocki.

Michał Garlicki Kommissarz.

Dnia 22. Maia 1824. r. *Stanisław Hrabia Potocki* General Dywizyi.

Michał Cichocki General Brygady.

Piotr Hrabia Szembek Półkownik.

Dnia 4. Lipca 1824. r. na publiczném posiedzeniu Towarzystwa Naukowego.

Adam Prażmowski Biskup Płocki Prezes.

X. Pleiewski Biskup Lengoneński Opiekun Towarzystwa.

Jan Turski Prezes Trybunału Cywilnego.

Józef Lubowidzki Prezes Trybunału Kryminalnego.

Józef Zaleski z Mąkowa w Mławskim.

Antoni Kosiński ze Szczkowa w Brzesko - Kujawskim.

V. ZBIORY NAUKOWE.

Oprócz rzeczy nabywanych do Biblioteki i Muzeum Szkoły Woiewódzkiej, Zbiory te pomnożone zostały za staraniem Towarzystwa Naukowego, przez następujące ofiary:

1. Biblioteka Publiczna i Szkolna Woiewództwa Płockiego.

Z Kommissyi Rządowéy Wyznań Religijnych i Oświeccenia Publicznego otrzymała Tomów 6.

Od opiekunów i Członków Towarzystwa Naukowego: *Gawarecki* Prokurator złożył własne dzieła 4, różnych Xiążek Tomów 60. — *Zdżarski* Professor 25. — *X. Kolumban Zagier* 1. — *Bromirski Jan*, dawny rękopism historyczny, i zbioru dzieł różnych 2 tomy. — *Rektor Uniwersytetu*

Warszawskiego 2.— *Niemirowski* Nauczyciel Tom 1.— *Krzyżanowski* Professor Uniwersytetu własną rozprawę.— *Marcinkowski* Inspektor własną rozprawę, wiersze i innych dzieł 3.— *Podgorski* Sędzia 1.— *Stępiński* Nauczyciel Tomów 5.— *Milewski* *Karól* dwie własne rozprawy, jedną drukowaną, drugą w rękopiśmie.— *Zborowski* Professor Tomów 6.— *Kanigoński* Radca Tom 1.— *Dembowski* Półkownik Tomów 11.

Osoby nienależące do Szkoły: *Joanna Rościszewska* z Kadłubowa Tomów 6.— *Tomasz Wolski* Tomów 3.— *Cichocki* Jenerał Tom 1. i Mapę.— *Czaykowski* Porucznik Tom 1.— *Karól Kulig* właściciel Drukarni Tomów 2. i nadal przyrzekł podobne składać ofiary Dzieł, z pod pras jego wychodzących.

Uczniowie Szkoły Płockiej: Z klasy III. *Zółtowski* *Stanisław* Tomów 4.— Z klasy IV. *Milewski* *Bartłomię* Tom 1.— *Brzozowski* *Wiktor* 1.— *Bońkowski* *Hieronim* 3.— *Dzieciński* 1.— Z klasy V. *Dębowski* *Floryan* Tomów 2.— *Tuszkowski* *Jan* Tomów 2.— *Plendus* *Felix* 1.— Z klasy VI. *Kosiński* *Józef* kart Jeograficznych 6.

Pisma Peryodyczne pięć tylko utrzymuie w tym roku osób, co iednakże kilku dziełami pomnoży Bibliotekę.

Nayznaczniejszą dla Biblioteki ofiarą iest oddany przez *Kuratora Szkół w Woiewództwie Płockiem* zbiór Dzieł 130., do nieoznaczonego czasu na publiczny użytek. Tym sposobem Biblioteka nasza Publiczna, nielicząc Xiążek składających Bibliotekę Szkolną, ma iuż czwarty zbiór pozwolony, i przeszło tysiąc Dzieł przyłączonych posiada. Prawda że te Xiążki nie wszystkie kompletne i niestanowią własności Biblioteki, dotąd przecież użytkowi Publicznemu poświęcone, nie są bez korzyści dla tych, co pragną albo mają potrzebę czytać.

2. Muzeum Publiczne i Szkolne Województwa Płockiego.

Dębowski Półkownik oddał *Xiążkę Woyskową* z kawalkiem *Chorągwi* zdobytéj w roku 1809. — *Gawarecki Prokurator* pieniąż bity w *Zamościu*. — *Cyprysiński Wincenty* dwa żelazne odbicia *Medalów* wspominających założenie *Biblioteki Załuskich*, i ustanowienie *Orderu Orła Białego*.

Różne dawne monety złożyli: *Professor Kukliński* iednę sztukę. — *Uczeń Kisielnicki Ignacy* 3. — *Pisarz Porębski* 18. — *Sędzia Domański* 2. — *Chełmnicki* *Radca Woiewódzki* 4. — *Strzegowski* *Adjunkt Kommissyi Woiewódzkiéj* iednę.

Rybicki *Fizyk Woiewódzki* ofiarował orzech kokosowy. — *Burzyński* *Uczeń* przyniosł z podróży w *Woiewództwo Sandomierskie* próby ziemi i kamieni do *Fabryk używanych*. — *Tłuchowski Maryan* *Uczeń*, *piero gęsie podwójne*. — *Dębowski Floryan* *Uczeń* przerysował *Mappę Płocka* z wymiaru *Professora Trzcińskiego*; tenże ofiarował *igielkę Magnesową*.

Marcinkowski *Inspektor* różne *kruszcze i marmury*, w *kraiovych kopalniach*, które *zwiedzał zebrane*.

Złożono wreszcie *gniazdo remizowe* i kilka *drobnych minerałów*.

VI. NOWE URZĄDZENIA SZKOLNE.

W upływającym roku otrzymaliśmy następne *Urządzenia*, których wiadomość *interessować* powinna i *Uczniów i Rodziców dzieci Szkolnych*.

1. Postanowienie *Xięcia Namiestnika Królewskiego*.

Ustawa Kuratoryi to iest *Władzy dozorczej Instytutów Edukacyinych*, przynosząca znaczną ulgę w obowiązkach i pracach *Naukowych* przełożonym *Szkoł i Nauczycielom*; oprócz *ogólnego Dozoru Szkoły*, te główne ma

zamiary: 1. Czuwać nad rozkrzewieniem i utrzymaniem ducha bogoboyności i moralności, oraz dobrych obyczajów Szkolnéy młodzieży.— 2. Czuwać nad utrzymaniem ciągłej pilności i należnéj karności uczniów.

Z powpdu tego nowego porządku szczególne w Szkole naszéj powydawane przepisy, których wiadomość potrzebna iest uczniom, iako też ich Rodzicom i Gospodarzom, umieścimy w oddziale potrzeb Szkoły.

2. Z Komissyi Rządowéy Oświecenia Publicznego.

Naprzód. Co do promocyi Uczniów. 1. Żaden uczeń Szkół Publicznych zaczynając od Klasy czwartéj, nie będzie mógł do Klasy wyższéj bydź posunięty, dopóki niezłoży Rektorowi świadectwa Kuratora właściwego, oraz i Prefekta Szkoły, iako w ciągu całego roku sprawował się ulegle, moralnie i zgodnie z wszelkiemi ustawami Szkolnemi.— 2. Żaden z Uczniów drugoletnich Klasy VI. nie będzie do Examinu dojrzałości przypuszczony, ani z pierwszoletnich Komissyi Rządowéy w tym celu podawany, dopóki niezłoży podobnego świadectwa z ostatniego roku, iż doszedł rzeczywiście przyzwoitego stopnia dojrzałości w nauce Obyczajowéy.

Powtórę. Co do Examinu dojrzałości. 1. Przy Examinie dojrzałości nie będzie wzgląd miany na zawód, iaki sobie Kandydat obiera; lecz ze wszystkich przedmiotów planem przepisanych z należną ścisłością słuchany będzie.— 2. Język Łaciński uważać się ma za ieden z nayglówniejszych przedmiotów, i mierny w nim postęp nie będzie dawał prawa uzyskania świadectwa dojrzałości do Nauk w Uniwersytecie.— 3. Przepisy dwoma poprzedzającemi artykułami objęte, stósować się mają z całą ścisłością tak do uczniów publicznych Szkół kraiovych; iako też do młodzieży za granicą, albo w domu edukacją pobierającéy.

Potrzenie. Co do uwolnienia od opłaty Szkolnéy. Rektor Szkoły wraz z iéy Kuratorem i Prefektem, decydują większością głosów w przy-

padkach gdzie chodzi o uwolnienie ucznia od zwykłej opłaty, albo też o cofnięcie takowego uwolnienia, jeżeliby później uczeń okazał się udzielonego sobie dobrodzieystwa niegodnym.

3. Z zalecenia Kuratora Jeneralnego.

Żaden Uczeń bez munduru w przepisanej formie do Szkoły przybywać nie może, to iest: w Szkole Woiewódzkiej, każdy ciągle nosić powinien surdut lub frak koloru szafirowego, o iednym rzędzie guzików, z obwódką białą u kołnierza i rękawów.

VII. POTRZEBY SZKOŁY.

W tym oddziale sprawy naszej o Szkole Płockiej wystawiamy zawsze iakię pomocy wyciąga Edukacya publiczna od Opiekuiących się młodzieżą Szkolną. Piąty raz od roku 1820. podając podobny wykaz potrzeb Szkoły, świeżo postanowiona władza Dozorcza łącznie z Władzą Naukową, widząc obowiązek zebrać przybywające cząstkowo w zeszłych latach artykuły, a przytém zastosować dawniejsze do zmienionych okoliczności, i przydać wedle nowych urządzeń to wszystko, co z postanowień Szkolnych równie z Uczniami znać powinni Rodzice i Gospodarze, iako też domowi Dozorcy dzieci naszych.

1. Oddawanie do Szkoły i odbieranie Uczniów.

1. Ucznia który ma być pierwszy raz oddany do Szkoły, Oyciec albo Opiekun stawia przed Kuratorem, w mundurze Szkolnym i zaręczy:

- a) Że nie będzie nosił nie Szkolnej odzieży, że ma oddzielne dla siebie łóżko i osobną pościel.
- b) Że mu należytej żywności zbywać nie będzie.
- c) Że zostanie umieszczony na stancyi i w dozorze podług przepisów Szkolnych.

- d) Że ma fundusz na Xiążki, iako też na potrzebne do pisania i rysunku rzeczy.
- e) Że prywatnemi interessami nie będzie odrywany od Szkólnych obowiązków.
- f) Oświadczy także, czyli iest w stanie składać opłatę Szkolną po złotych polskich 24. na rok, czyli też może mieć świadectwo ubóstwa.
- g) Jeżeli Uczeń z innéy przybywa Szkoły, okaże Kuratorowi Świadectwo swojego postępu w Obyczajach i Nauce.

2. Gdy przyprowadzonego młodzieńca Kurator uzna, że może się utrzymywać w Szkole, nowo przybywający Uczeń stanąć powinien, przed Rektorem dla złożenia Examinu, do której Klassy iest przysposobiony. Każdy wchodzący do pierwszý Klassy Szkoły Woiewódzkiéy unieć powinien:

- a) Pacierz i pierwsze zasady Wiary Wyznania swojego.
- b) Czytać po polsku z łatwością i tak, ażeby rzecz ile można rozumiał.
- c) Pisać czytelnie za dyktującym.
- d) Cztery proste Arytmetyczne działania.

Tych początkowych Nauk dzieci w Szkołach niższych albo w domu uczyć się mają.

3. Przyjęty od Kuratora i uznany za usposobionego przez Rektora Uczeń, zapisany będzie do właściwéy dla siebie Klassy.

4. Każdy Uczeń w Aktach Szkolnych przy pierwszym zaraz zapisie złożyć powinien.

- a) Metrykę urodzenia.
- b) Świadectwo odbytéy ospy.
- c) Świadectwo właściwego Wóytya gminy albo Burmistrza, gdzie mieszkają Rodzice, czyli iuż iest w mieyscowéy Xiędze Ludności, czy też ma byđź w Xięgi Płockie zapisany.
- d) Jeżeli z innéy przychodzi Szkoły, złoży także Zaświadczenie Szkolne.

5. Zapi-

5. Zapisanego do Szkoły Ucznia, Rodzice tylko sami albo Opiekunowie przed ukończeniem Klass wszystkich odbierać mogą; inaczey żadnemu Uczniowi Świadcstwo wydane nie będzie.

6. Zdarzyć się może nie poprawny Uczeń, albo popełniający znaczny występki, w takim razie Rodzice musieliby mimo chęci nawet odebrać syna, zawsze iednak oprócz nadzwyczajnych przypadków, ażeby wynaleść środki zapobieżenia téy smutnéy ostateczności, wczesniéy przez Zwierzchność Szkolną Rodzice ostrzegani będą. Dla tego po ukończoném półroczu każdy Uczeń odbiera od Rektora *Wypis z Xięgi Cenzury*. Świadcstwo to postępowania w Naukach i Obyczaiach, powinien okazać Zwierzchności swojej domowéy, a z podpisem Ojca lub Opiekuna przy zapisie na półrocze następane obowiązany iest zwrócić Rektorowi.

7. Uczniowie także którychby słabość zdrowia zarazą innym groziła, niemogą być przyjęci i utrzymywani w Szkole.

2. Zapisy półroczne.

1. W początku tylko Szkolnego roku Uczniowie do Szkoły przybywać powinni, zapis iednakże Uczniów odbywa się dwa razy na rok przy zaczęciu każdego półrocza; to iest: po wakacyach od 15 Września, a po Wielkiénocy od środy, przez trzy dni następane.

2. Do zapisu w Sali popisowéy od 9 rano do 12, a od 3 do 6 po południu przychodzić można.

3. Uczniowie których Rodzice mieszkają w Płocku, zaraz pierwszego dnia stanąć mają do zapisu. Niemający Rodziców w Płocku, w dwóch dniach następnych przybędą.

4. Do zapisu Uczniowie stawać mają przed Kuratorem z Rodzicami, Gospodarzami, a z niższych Klass dzieci i z Dyrektorami, którzy podpisem

swoim zaręczą baczny dozór Uczniów przyymowanych do Szkoły i ściśle dopilnowanie przepisów.

5. Kurator w Xiędze swojej każdego zapisuje Ucznia:

- a) Imię i nazwisko.
- b) Wiek.
- c) Religiją.
- d) Czy miał Opcę.
- e) Miejsce pobytu Rodziców.
- f) Stan i sposób życia Rodziców.
- g) Czyim kosztem utrzymuje się Uczeń.
- h) Gdzie się sposobił do Szkoły.
- i) Czy ma świadectwo i zkąd.
- k) Do której klasy należy.
- l) Czy składa opłatę.
- ł) Dzień przybycia do Szkoły.
- m) Ulicę i numer domu gdzie mieszka.
- n) Kto za niego ręczy, kto jest Gospodarzem i Dyrektorem

6. Uczniowie nie przyzwolicie umieszczeni, albo bez należytego dozoru, do szkoły przyięci nie będą.

7. Gospodarze nieznaomi osobiście Kuratorowi chcący utrzymywać uczniów, powinni przynieść świadectwo Władzy Policyjnej, że dom ich bezpieczny dla niewinności szkolnej, nie jest Publicznym zaizadem, nie ma szynku i woyskowy kwatery wspólnej z mieszkaniem dla Uczniów.

8. Uczniowie godni zaufania Zwierzchności Szkolnej, zyskają upoważnienie trudnić się domowym dozorem dzieci. Gdyby kto z Rodziców przybierał synom swoim nie należącego do Szkoły domowego Dozorcę, taki starać się powinien, co do obyczjów o upoważnienie Kuratora, a co do Nauki Rektora; nadto ieszcze przepisom szkolnym musi być uległy we wszystkiem, dopóki Uczniowie jego w Szkole Publicznej zostawać będą.

9. Dozór Uczniów po domach nie tylko do Dyrektorów należy, ale Rodzice obowiązują być Gospodarzy, którym na stancyą oddają dzieci, ażeby mieli bacznąść na ich zdrowie, porządek, pilność w Nauce, a naybardziej aby strzegli obyczajów mieszkających u siebie młodzieży. O każdym uchybieniu Ucznia i Dyrektora nawet, niechay wcześniej Zwierzchności Szkolnej donoszą, dla prędkiego zaradzenia złemu.

10. Gdyby dostrzeżono że w jakim domu młodzież wystawiona jest na niebezpieczeństwo utraty zdrowia i zepsucia obyczajów, albo że wielkich doznaie przeszkód w gotowaniu się na lekcyę i inne powinności Szkolne, miejsce to nie stosowném dla Uczniów uznane zostanie.

11. Zaraz po zapisie u Kuratora Uczniowie złożą opłatę Szkolną Rektorowi, na każde półrocze po złotych 12. Bez téj opłaty albo bez uwolnienia od nię, żaden Uczeń do Szkoły przyjęty być niemoże.

12. Synowie bardzo ubogich Rodziców, mogą być uwolnieni od opłaty, ale dawać powinni niewątpliwe dowody, znakomitę zdatności i wielkię do Nauki ochoty, a nadto co rocznie przy zapisie po Wakacyach składać mają Urzędowe zaświadczenia Ubóstwa.

13. Zaświadczenia te, iak wyraża postanowienie Kommissyi Rządowej Oświecenia Publicznego z dnia 27 Grudnia 1817 roku do liczby 2136. stosownie do Urządzenia Kommissyi Rządowej Spraw Wewnętrznych w dniu 20 Sierpnia 1817 roku pod liczbą 122 i 212 przez Burmistrza lub Wóytę Gminy mają być wydawane bezpłatnie i na papierze nie stęplowanym.

14. Gdyby Uczeń przez nie przyzwoite sprawowanie się lub niedbalstwo w Naukach, miał być pozbawiony uwolnienia od opłaty, Rektor w końcu półrocza Szkolnego ostrzeże Rodziców lub Opiekunów, że na przyszłe półrocze bez opłaty niebędzie przyjęty do Szkoły.

15. Dyrektorowie za obowiązki Dozoru zyskujący utrzymywanie przy Szkole, opłatę składać będą.

16. Urzędowe kwity z Opłaty Szkolnéj służą Uczniom za świadectwo że zostają w Szkole, nigdy więc tych kwitów tracić nie powinni.

17. Rektor każdego Ucznia zapisuje:

- a) Imię i Nazwisko.
- b) Rok urodzenia wedle Metryki.
- c) Województwo i miejsce mieszkania Rodziców.
- d) Stan i Religiją.
- e) Z kąd Uczeń przybywa.
- f) Do której Klassy.
- g) Jak dawno w Szkole i w Klassie.
- h) Czy złożył opłatę lub świadectwo ubóstwa.
- i) Kogo ma Dyrektora.
- k) Gdzie zapisany do Xiegi Ludności.
- l) Jakie ma przybrane obowiązki, służby lub Nauk nie Szkolnych.

3. Różne szczególne do zachowania za Szkołą dla Uczniów przepisy.

Uczniowie Szkoły Płockiéj mają wydane ustawy i przepisy, w których zachowaniu Rodzice, Opiekuni i Gospodarze dopomagać im zechcą, szczególnie zaś co do następujących Artykułów:

1. Ciągłe w mundurze Szkolnym każdy uczeń chodzić powinien, za przywdziewanie obcych ubiorów karani będą. Zbytkowych przeto fraków i surdutów, zamożniejsi przywozić z domów nie mają do Szkoły, iako niepotrzebnych, a częste zepsucia dających powody.

2. Uczeń noszący mundur bez zaszczytnych znaków, okazuje że jest ukarany publicznie.

3. Tym uczniom co przez chwalebne postępowanie zyskują ufność zwierzchności Szkolnéj z tytułem *Starszeństwa*, i tym którym powierzony

jest *Dozór* współuczniów, przydano widoczne honorowe znaki, to jest:

- a) *Uczniowie Starsi* noszą z boku u kołnierza podwóyną białą tasiemkę.
- b) *Dozorcy mieszkań*, na znaku starszeństwa mają belkę z tasiemki w kolorze złotym.
- c) *Dozorcy Wydziałów*; noszą cały kołnierz przez znak starszeństwa tasiemką w kolorze złotym przeszyty.

4. Żaden Uczeń od powinności Szkolney prywatnemi interesami odrywany bydź nie powinien; oprócz istotney choroby, nikt dla innéy przyczyny Nabożeństwa i godzin Szkolnych opuszczać niemoże.

5. Uczeń bez upoważnienia Kuratora za obręb miasta, oddalać się nie powinien. — Samemu nigdy po mieście chodzić niewolno; w przechodzie nawet do Szkoły uczniowie młodsi ze starszymi łączyć się obowiązani. Uczniów którzy sami po mieście chodzą, iako włóczących się każdy napominać, każdy donosić albo sprowadzać do Inspektora i do Szkoły może.

6. W czasy wolne od Szkoły po należytém ukończeniu nauki, Uczniowie powinni używać przyzwoitę w przechadzce rozrywki. Na przechadzki zaś tylko z Professorami lub Rodzicami chodzić będą, albo też pod okiem upoważnionych do tego przez Kuratora *Dozorców Wydziałowych*. Na takich *Wydziałów* dziewięć wszystkie ulice w Płocku są podzielone.

7. Jak tylko zmrok nastanie wszyscy Uczniowie w domach własnych siedzieć powinni.

8. Uczniowie żadnych zabaw, częstowania się wzajemnego, ani żadnych na iaki bądź przedmiot składek czynić niemają, bez wyraźnego opowiedzenia Zwierzchności Szkolney i stosownego nad sobą w każdym razie dozoru.

9. Wszystkie zchadzki uczniów po domach gdzie mieszkają zakazane są surowo; nikt przeto pod żadnym pozorem do obcych stancyi chodzić nie może, bez opowiedzenia się w przypadku istotney potrzeby Dozorcy mieszkań, doczego z wyrażeniem czasu i przyczyny wydać powinien pozwolenie; na przykład, dla odwiedzenia słabego, porady w Nauce, i tém podobnie.

10. Uczniowie z osobami nienależącemi do Szkoły i Familii przestawać niepowinni; blizkich wiekiem szczególnięy ani odwiedzać, ani odwiedzin przyjmować niemaia.

11. Wszystkie zabawy publiczne zakazane są uczniom. Na widowiska teatralne bez wyraźnego pozwolenia Kuratora, żaden chodzić niemoże.

12. Do publicznego szynku chociażby z Rodzicami uczęszczać, i iakięć bądź gry, pod żadnym pozorem używać niemogą Uczniowie.

13. Niewolno uczniom utrzymywać gołębi i psów; niewolno używać prochu i iakięć bądź broni; tytoniu także i tabaki.

14. Niewolno slizgać się ani kąpać w Wiśle; a w innęy wodzie za pozwoleniem tylko wyraźnem Kuratora co do mięysca, czasu i dozoru kąpać się mogą uczniowie. Niewolno w żadnem mięyscu używać do slizgania tyżwów.

15. Uczeń bez zezwolenia Rodziców i wiadomości Kuratora niemoże odmieniać mieszkania i w obcym domu nocować.

16. Uczniowie nie mają prawa nic sami nabywać, nic z rzeczy swoich utracać bez wyraźnego zezwolenia Zwierzchności domowęy. Każdy powinien mieć Reiestr wszystkich rzeczy swoich, podpisem Rodziców lub Opiekunów stwierdzony. Przychód zapisuie dający pieniądze uczniowi na wydatek, a każdy choćby naydrobnięszy rozchód sam uczeń.— Rzeczy wszystkie uczniów, i reiestra przy zwiedzaniu domów mogą bydź przeglądane.

17. Uczniowie którzyby mieli xiążki iakię nie Szkolne albo rękopisma, wszystkie okazać powinni Inspektorowi, bez podpisu tego znalezione xiążka, natychmiast uczniowi odebrana będzie. Niestosowną także dla młodych xiążkę, Inspektor odbierze, w Bibliotece Szkolnéy złoży, zkad iako własność swoię Rodzice gdy zechcą odebrać mogą.

18. W domach swoich i na każdym mięyscu uczniowie iak naywiększą spokoynność i obyczajną grzeczność zachowywać powinni; ieżeli który

nie był do tego od dzieciństwa przyzwyczajony, w Szkołach przystoynego postępowania uczyć się musi.

19. We wszystkich pokrzywdzeniach uczniowie do Zwierzchności Szkolnéy zażalenie wnosić powinni, która gdy tego wypadnie potrzeba przeciwko Osobom obcym sprawiedliwości u Sądu poszukiwać może; a każdy znowu uczeń powoływany do Sądu lub innéy iakiéy władzy, w assystencyi tylko Zwierzchności Szkolnéy albo Rodziców stawać będzie.

20. Gospodarze uczniów są w domach zastępcami Rodziców i władzy Szkolnéy; szanować ich i słuchać uczniowie powinni, zwłaszcza kiedy strzegą od wykroczeń, a zachęcają do pilności.

21. Uczniowie starsi, a z nich wybrani Dozorcy mieszkań i Dozorcy Wydziałów, mają obowiązek pod własną odpowiedzialnością, pilnować i przestrzegać w każdym miéyscu wykraczających współuczniów; sami widoczny wzór dobrego postępowania dawać powinni. Każdy uczeń w iakiém bądź uchybieniu przestrzegany ma obowiązek słuchać przyjacielskiego ich napomnienia.

22. Każdy także współuczeń rozsądniejszy obowiązany jest donosić ucznia występnego Zwierzchności Szkolnéy, a Gospodarze i każdy z Osób dorosłych, oprócz uprzejméy przestrogi iaką młodym wykraczającym człowiek z większym doświadczeniem dawać może, proszeni są nayusilniéy, ażeby o naganném za Szkołą postępowaniu Ucznia, uwiadomiali wczesnie Zwierzchność iego domową lub Szkolną.— Władza także Policyyna ma ten obowiązek przez wyższy Rząd, do powinności swoich przydany.

23. O słabości Ucznia iak nayspieszniéy Inspektor, Kurator albo Rektor uwiadamiani bydź mają; zwłaszcza w zdarzeniu rychłego potrzebującém ratunku.

24. Promocya Ucznia ważną jest i dla młodego i dla Familií rzeczą; ale też w niestosownéy promocyi traci równie Szkoła, iak bez usposobienia wyżéy posunięty Uczeń: którym przeto z zostających w klassie na rok drugi nie będą na

przeszkodzie złe obyczaje, mogą po wakacyach udowodnić zdatność swoją do wyższej Klasy, ale powinni okazać Rektorowi świadectwo, że w czasie wakacyi sposobili się do Examinu, który składać mają.

Wykroczenie przeciw każdemu z tych przepisów, złą notę u Kuratora zostawi Uczniowi, który chronić się i strzedz czystej obyczajności tem silniejsze mają powody Uczniowie, gdy złe ich postępowanie za Szkołą promocyą choćby naysławniejszym w Naukach wstrzymać może.

4. Pomoc dla Uczniów potrzebujących wsparcia.

1. Ażeby Synom Rodziców mniej męczących ułatwić sposób utrzymywania się w Szkołach, zaprowadzone jest *Towarzystwo Miłosierdzia Szkolnego*. Zamożniejsi Rodzice dzieci swoje upoważniać raczą, iak do zamiarów dobroczynnych przykładac się mogą; inaczey ofiara Ucznia oprócz pomocy w Nauce od Towarzystwa przyięta nie będzie.

2. Dla umniejszenia kosztu w nabywaniu Xiążek, utrzymuie się pod zarządzeniem Rektora *Skład Xiążek Szkolnych używanych*, gdzie każdy Uczeń otrzymawszy do tego pozwolenie od Zwierzchności domowey. po ukończeniu Klasy niepotrzebne sobie Xiążki, całe iednak za zniżoną cenę oddawać może, a w zamian albo potrzebne do wyższej Klasy Xiążki, albo téż pieniądze gdy Xiążka iego sprzedaną będzie odbierać. Inaczey w żaden sposób Xiążek swoich Uczniowie pozbywać albo wymieniać niemogą.

5. Sposób wywdzięczania się Szkole.

Jeżeli Uczniowie nasi wzrosną w Cnocie i naukach, jeżeli wyznając z serca Wiarę Oyców swoich usposobią się do zawdzięczenia dobrodziejstw NAYLEPSZEMU Z KRÓLÓW, do użyteczności dla kraju, do pociechy i zaszczytu Rodzin, naysławniejszą przyniosą nagrodę Nauczycielom i Dozorom mło-

młodości swojej. Wzięcý sprzyiający Naukom, szczęśliwý udoskonaleni, wyżsi przez zdatność i zasoby, mogą jeszcze znajdować łatwość wywdzięczania się Szkole w któręý wzrosli, przez staranne utrzymywanie *Towarzystwa naukowego* dla świetności Szkoły, dla sławy ziemi Płockiý wzniesionego. Przez takich to osób skuteczne wsparcie, zakłady Publiczne w Bibliotece i Muzeum Woiewództwa Płockiego ciągle wzrastać mogą; a Towarzystwo starające się poznać i opisać krainę swoją, otrzyma żadaną pomoc.

TOWARZYSTWA PRZY SZKOLE WOIEWÓDZ- KIÉY PŁOCKIÉY.

Na piątę Publiczne posiedzenie Towarzystw Płockich, w terażniéjszym roku wybrano dzień 4 Lipca.— Dawniéy ta uroczystość obchodzona bywała w 19 Marca, ale potrzeba okazalszego przewodnictwa i skutecznęý Opieki, radziła czekać sposobniéjszey pory, w któręýby Uroczystość Naukowo-Miłosierną odbyć można pod przewodnictwem DOSTOJNYCH PREZESÓW, i w liczniéjszém zgromadzeniu czcigodnych Opiekunów.

Przybycie do Płocka PREZESA TOWARZYSTWA NAUKOWEGO, najstosowniejszy ku temu dzień wskazało, i własnie na publiczne posiedzenie Towarzystw oznaczyć wypadło, rocznicę Jego poświęcenia na BISKUPSTWO PŁOCKIE. Tak Pasterz zarządzający Dyecezyą Płocką, w chwili w któręý przed sześcią laty pierwsze udzielał Błogosławieństwo dla ludu pieczy swojej powierzonego, teraz wzniesione przez siebie od pięciu lat Towarzystwa uświetnił; a w zagaieniu Uroczystości zamiary Naukowe, iako Prezes gruntowną publicznie wynurzoną radą wzmocnił, Towarzystwu zaś Miłosierdzią skutecznie wspieranemu, prawdziwy Nauk i potrzebujących ratunku Opiekun, niewzruszony byt zapewnił.

Na tém publiczném posiedzeniu Sekretarz Towarzystw złożył sprawę z dopełnionych czynności, a rzeczy przez Członków Towarzystwa Naukowego czytane, w wiadomości o tém Towarzystwie wyszczególnione będą.

Czwarta wiadomość o postępie Towarzystwa Naukowego od 20. Lipca w 1823. do 4. Lipca w 1824 r.

1. Skład Towarzystwa.

Chociaż możemy się cieszyć że nam śmierć żadnego z Członków w upłynionym roku niezabrała, tych jednak co przestają mieszkać w Płocku doświadczana dawniey pomoc na zawsze dla Towarzystwa ubywa.— Tak nie mamy Prezesa *Jałowieckiego*, Sędziego *Podgórskiego*, Półkownika *Dębowskiego*, Zastępcy Professora *Trzecińskiego*. Zważając zaś liczbę Członków czynnych dawniey mieszkających w Płocku, utraciliśmy połowę Osób, podzielających z nami czynność. Są jeszcze tacy którym niedługo óddalić się wypadnie.

W Nauczycielskiem tylko zgromadzeniu które dopełniając obowiązków powołania swojego, ciągle pracuje w zamiarach Towarzystwa, zostaną zawsze czynne z urzędu Członki. Tak z początkiem kończącego się roku przybył, zaczynający uczyć w Szkole Płockiey Nauczyciel *Adam Niemirowski*.

Z Obywateli niemieszkających w Płocku bardzo mało dotąd mamy istotnie Czynnych Członków, *Nakiwski* Senator Kasztelan, *Rutkowski* Prezes Rady Departamentowéy, *Ostaszewski* z Poniatowy, Ci tylko względna uprzęmością Towarzystwo zaszczycać raczą.

Zwiedzający Płock i Szkołę naszą młodzi *Hrabiowie Zamoyscy Jan z Andrzejem*, z pocieszającym uniesieniem przyrzekli pomoc Towarzystwu. Obyśmy skuteczną, obyśmy licznięyszą w szukaniu świetności téy ziemi od ięy mieszkańców zyskiwać mogli!

Na Członków Korespondentów zaproszeni zostali:

1. *X. Politowski* Rektor Szkoły Wydziałowéy w Włocławku. Szanowny ten Nauczyciel na doniesienie o wezwaniu do Towarzystwa, oświadcza: że nie chcąc nosić na próżno imienia Korespondenta, starać się będzie ile mu czas dczwoli, zbierać wiadomości historyczne i fizyczno-statystyczne Woiewództwa Płockiego, które Towarzystwu przysyłać nieomieszka.

2. *Karól Milewski* Sekretarz Dozorów Szkolnych w Stolicy, zajęty zbieraniem wiadomości o pomnikach Narodowych, przysłał Towarzystwu w Rękopiśmie: *uwagi nad potrzebą zbierania i opisywania pomników historycznych kraiu naszego, i rozprawę o Historji Powszechnéy*, drukowaną w Warszawie. Nadzieia korzyści z przedsięwzięć blizkich zamiaru Towarzystwa podały myśl zaproszenia tego badacza rzeczy Oczystych na Członka korespondenta.

3. *Kaetan Marcinkowski* Inspektor, iak oświadczył w odezwie swoiéy na publiczném posiedzeniu Towarzystwa, zwiedzając Szkoły w Woiewództwie zbierać będzie potrzebne Towarzystwu z różnych okolic miéyscowe wiadomości.

2. Czynności dopełnione.

Naprzód. Co do opisu Woiewództwa, to zrobiono:

1. Czynny Towarzystwa Cłonek *Gawarecki Prokurator*, poświęcił Publiczności drugie wydanie pism historycznych; a do opisu ziemi Dobrzyńskiey zbiera materyały.

2. Zastępea Professora *Borowicz* uzupełnia rozpoczęte opisanie miast w Woiewództwie Płockim. W zeszłym roku czytał Publicznie wiadomość o miastach w Obwodzie Płockim, a teraz o miastach w Obwodzie Lipnowskim. Pod przewodnictwem tego Professora układają Uczniowie drzewa następstwa różnych dzielnic familii panujących w Polsce. Ztablic złożonych dla Towarzystwa, linią *Xiąząt Mazowieckich* ułożył *Wincenty Cyprysin*.

ski, a przerysował *Ferdynand Hartman*. Uczniowie klasy VI, ci sami także oddali *dzielnice Xiążąt Wielko polskich*. — *Xiążąt Szląskich* ułożył *Felix Borzewski* z klasy VI. a przerysował *Paweł Szawłoski* z piątéj. Jest jeszcze ułożonych sześć podobnych Tablic. *Widok przybyłych i odpadłych krajów do dawnéj Polski* przez wszystkie panowania od początku pewniejszych dzieiów zrobił i ofiarował Towarzystwu *Ignacy Boerner* z Klasy szóstéj.

3. Nauczyciel *Edward Tumanowicz* zamyśla sam i z pomocą dokładniéj rysujących Uczniów, złożyć do Zbiorów Towarzystwa kopią Nagrobków znajdujących się w Płocku. Przydany opis do tych Rysunków, uzupełni mniéj dokładne opisanie pomników Płockich w *Starowolskim* i w zbiorze urzędzeń Dyecezyi za rządów *Xięcia Michała Poniatowskiego*, których opisów wydawcy niebyli w Płocku; a nadto jeszcze zostawiając w zbiorach naszych pamięć mogących niknąć gładów, uchroni od zaguby część godnych szacunku ludzi.

4. *Rektor Morykoni* Sekretarz Towarzystwa, zbiera wiadomości o dających się postrzegać Pamiątkach w Płocku i okolicy; a przytém o różnych w naszym mieście Pobożnych, naukowych i miłosiernych ustanowieniach. Część téj roboty złożył dawniéj, teraz w dniu 4 Lipca czytał Publicznie wzmiankę o *Teatrze w Płocku od roku 1759* i wiadomość o *zabytkach starożytnych w okolicy Płocka w ciągu upływającego roku* znalezionych. (a)

(a) Dwa szczególniéj wspomniał odkrycia:

1. W gruzach niknącego, zamku. *Xiążąt Mazowieckich odkopaną dawną przy kościele Katedralnym studnią*, w której znalezione pieniądze z czasów *Zygmunta Augusta* i *Batorego* świadczą, że studnia ta najwcześniéj za *Króla Stefana* zasypaną była.
2. *Pieniądze znalezione w Osadzie Trzeboń w Parafii Proboszczewice*, na gruncie pomiędzy starożytnymi okopami. — Podający o tém odkryciu pierwszą wiadomość, uważał tylko 20 sztuk pozwolonych Towarzystwu i jedną ofiarowaną. Resztę w blisko dwukwartowym garku: *znalezionego srebra*, chciał

Z opisów miéysc szczególnych, wspomnieć można złożony przez Gości-
ckiego Ucznia Klasy IV. opis wioski gdzie przez wakacye bawił. Jakkol-
wiek takowa robota niemoże sięgać stopnia doskonałości, zawsze iednak w
zbiorze zgromadzanych materyałów pożyteczną zostanie.

Powtóre, Oddzielne literackie prace przez odczytanie na publiczném
posiedzeniu poświęcili Towarzystwu:

1. *Bromirski Assessor Nadleśny*, rozprawę o *Maiorątach*.
2. *Zdzarski Zastępca Profesora*, Balladę oryginalną opiewającą męstwo
Chrzanowskiéy w obronie Trembowli:

Mamy więcéy Osób literaturą zaiętych; ale dla przyjemności i pomocy
iakiéby w Towarzystwie znaydować można, życzyć wypada: ażeby zapro-
jektowane Naukowe zchadzki do skutku doprowadzone zostały; aby wzai-
emne udzielanie robot pomiędzy piszącemi, dla saméy pobudki do pisania
w zwyczaj weszło; co może i ku udoskonaleniu pism przydatne będzie.

Potrzenie. Do powinności Towarzystwa należy także uzupełnianie po-
mnika *Stanisława Kostki Hrabi Potockiego*, który wznosimy z dzieł tego
Męża, albo pism mających związek z zawodem Jego tak Obywatelskim iak
Naukowym. W pomniku tém przez rok upłyniony złożono:

---

ukryó nabywca od prostego wieśniaka; ale godna wdzięczności sprzyiających
Naukom staranność *Opiekuna Towarzystwa PREZESA KOMISSYI WOIEWÓDZKIEY*
BARONA KOBYLIŃSKIEGO, uratowała na nowo ten zabytek starożytny. Pomiędzy
pokazanemi tysiąc kilkuset sztukami monety różnéy, wybrano 145 pieniąż-
ków z wyraźniejszymi cechami, zostaiące okazały się zagładzone zupełnie.
Te 145 sztuk mając sobie powierzone do rozpoznania Zastępca Profesora
Borowicz, opisał i z dołączeniem rysunku 56 znaczniejszych, a odmiennych
sztuk prawemu właścicielowi złożył.— Pomiędzy temi pieniądzmi znaydują
się monety Angielskie i Duńskie *Haralda, Harde Knuta, Kanuta, Etefreda;*
Cesarzów Ottona, Konrada, Henryka II. różnych Xiążąt Niemieckich, Cze-
skich i Węgierskich podobno; a są takie których znaków niewytłumaczono ie-
szcze. Wszystkie zapewne będą z pierwszych lat iedenastego wieku, podo-
bne do znalezionych téy wiosny w Danii.

Z daru NAYJAŚNIEYSZEGO CESARZA i KRÓLA przez *Kommissyą Rządową Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego* przysłane Szko-le Płockiéy, Portrety wstawionych Polaków, roboty *Śliwickiego* z Opisem *Chodkiewicza* i innych.

Od *Zaorskiego Podbibliotekarza* zbior Programatów popisowych Lice-um Warszawskiego, uzupełniony przez Nauczyciela *Stępińskiego*.

Prokurator Gawarecki złożył Dzieło własne w nowém wydaniu; a nad-to przez wymianę Xiążek które Towarzystwu ofiarował przybyło do pomni-ka Dzieł siedm.

Piąty Publiczny rachunek z czynności Towarzystwa Mi-łosierdzia Szkolnego, od dnia 3. Lipca 1823. roku do tegoż dnia w roku 1824.

Jeżeli na pierwsze zamiary Towarzystwa obrocimy uwagę, łatwo będzie uznać że zaraz od zawiązku stoi u zamierzonego kresu. — Zawsze bowiem zyskuje troskliwy ratunek w chorobach Uczniów, dla potrzebujących pomo-cy w nauce daie miłosierny ubogim dozór, a iedna dłoń dobroczynna tyle corocznie dla sierot sypie funduszu, iak pragnący szukać wsparcia, w To-warzystwie spodziewać się nawet nie śmieli. Wszystko przeto co otrzymu-jemy, iest przechodzącym nadzieie *Opatrzności* darem; a chociaż nam upa-pnie iaki pochlebny widok, dopoki pierwszy zakład trwać będzie, dopoty w kwitnącym stanie Towarzystwo utrzyma.

Fundusze Towarzystwa na dwa dzielimy rodzaje, to iest: *Fundusz stały*, i *przychody na opatrzenie ubogich przeznaczone*; ale oprócz pie-niężnych darów są ieszcze różne *wspomagania sposoby*, te wskażemy nay-pierwéy, a po obliczeniu funduszków które Towarzystwo posiada, wymieni-my także iakich spodziewać się może.

1. Różne sposoby wspomagania potrzebnych Uczniów.

W miłosierném wsparciu dla sierot naszych, nayszaccwniejsze zapewne dary od tych iedynie oceniane bydz mogą, którzy ich doświadczają, wszakże mówiąc rzetelnie równie tu cnotliwy dobroczyńca, iak wsparciem uszczęśliwiony zyskuie. — Do takiego rodzaju wsparcia następujące należą ofiary:

Naprzód. Ratunek zdrowia po który każdy z Uczniów naszych śmiało spieszy do czcigodnych Doktorów, odważamy się wymienić te dary tkliwéy ludzkości. — *Rybicki Fizyk Woiewódzki*, nie iednego w tym roku z Uczniów Szkole Płockiéy przez szczęśliwe i staranne leczenie powrócił; należną wdzięczność dla tego Męża i Rodzice i synowie słusznie dzielają. — Doktor Półkowy *Lewandowski*, nieszczędził także dobroczynnéy i skutecznej pomocy, z podobną uprząmością na każde wezwanie do sierot naszych śpieszyli, godni naśladowania Lekarze *Kirsztein* i *Mitkiewicz*; szanowny *Peszek* tak iest o zdrowie młodych troskliwy iak własny Oyciec. Bóg dobry miłosiernéy usilności błogosławił, a iakby dla pomnożenia zasługi, zbyt wielu w tém roku mieliśmy i ciężko chorych.

Apteka Jana Smolińskiego iak zawsze, dla ubogich Uczniów dostarczała lekarstw bezpłatnie. Z początku ten dobroczyńca Szkoły przeznaczał dla niéy w lekarstwach Złotych sto rocznie, teraz dając wszystko co potrzeba rachunku nie robi, i nadal niezmiennie wsparcie przyrzeka. Tacy Mężowie w każdym zapewne zdarzeniu nieszczędziliby ratunku cierpiącym, ale z Towarzystwa śmieléy wzywani bydz mogą.

Powtore. Szacowne także wsparcie stanowi Miłosierny dozór i pomoc w naukach, iaką biedni od zamożniejszych otrzymują Uczniów, albo od nieszczędzących pożytecznéy pracy Nauczycieli. Tak wspieranych przeszło pięciudziesiąt mamy.

Potrzenie. O gdyby ieszcze wolno nam było wskazać nieoszacowanych

Opiekunów co kilka sierot wsparciem swoim w Szkole naszey utrzymują. Ale Osoby chociaż unikające z Religijną troskliwością rozgłoszenia Dziej dobroczynnych, czyliż w tajności niezyskuia więcej, nad to czémbyśmy pomocne dary przy ogłoszeniu czynionych ofiar wynagrodzić mogli, kiedy i trwała mieć będą wdzięczność od umiejących oceniać co robią, i nayszczelne błogosławieństwo od doświadczających łask miłosiernych, od pamiętnych co odbierali.

Poczwarte. Naukowe także prace poświęcaia Pisarze podyémuiący koszta druku na fundusz Towarzystwa naszego. — Tak *Prokurator Gawarecki* w zeszłym roku oddał 200. Exemplarzy *Opisu Ziemi Wyszogrodzkiej*; później znowu przydał po 30. Exemplarzy dwóch *Komedyi Obłężenie Płocka i La Peyrus*, a 20. Exemplarzy rozprawy o *Opiekach*. — *Inspektor Marcinkowski* ofiarował 5. Exemplarzy rozprawy, *O stanie tegoczesnym Oświecenia w Polsce*. — Część tych Dziej już zpieniężona reszta do nabycia zostaje.

Pepiąte. Odzież przechodzoną i Szkolne Xiążki iakie Towarzystwo otrzyma, opatruie niemi biedniejszych, a zamianą Xiążek ułatwia niezamoznym nabywanie dosyć kosztuiących dzieł Elementarnych.

2. Fundusz stały.

Na stały fundusz mamy zamiar zgromadzać znacznięsze i wszystkie naraz ieden składane ofiary, aby zachować pamięć dobroczyńców, a razem gdyby można zebrać kapitał, zapewniający niewzruszony byt Towarzystwu. W czwartym rachunku taki mieliśmy stały fundusz:

1. Kapitał z zapisu ś. p. Grądzielskiego . . . . . Złp: 3000.
2. Zapis Wilhelma Fieka . . . . . Złp: 600.
3. Procent zapewniony przez Franciszka Mićkiewicza od . . . . . Złp: 300.

Na stronie Złp: 3900.

Ze strony Złp: 3900.

4. Z ofiar (b) na ieden raz złożonych . . . . . Złp: 678.
5. Za Xiążki z ofiary Prokuratora Gawareckiego . . . . . Złp: 38.
6. Z teatralnego widowiska które dali Uczniowie kończący
Klassę VI w roku 1822. . . . . Złp: 538.

Razem Złotych polskich 5154.

Że iednak z téy summy wedle rachunku trzeciego i czwar-
tego przeznaczono na wsparcie potrzebnych uczniów . Złp: 654.

Zostawało przeto podzieln 3 Lipca 1823 r. Złp: 4500.

W ciągu roku upłynionego przybyło:

1. Za Xiążki z ofiary Prokuratora Gawareckiego . . . . . Złp: 112.
2. Z widowiska teatralnego przez Uczniów kończących
Klassę VI w 1823 roku . . . . . Złp: 343.

Razem Złp: 4955.

Z tych wypadło przenieść do funduszu na opatrzenie ubo-
gich . . . . . Złp: 1055.

Zostaie więc na procencie Kapitał w trzech pierwszych
pozycyach wyrażony . . . . . Złp: 3900.

3. Przychody na opatrzenie ubogich przeznaczone.

a) *Przychód był taki:*

1. Przeniesiono z funduszu który miał być na kapitał
zbierany . . . . . Złp: 1055.

Na stronie 1055.

(b) Takich ofiar mieliśmy więcéy przyrzekanych, ale z pomieszczeniem w ra-
chunku, doświadczenie radzi czekać uiszczenia danego słowa.

Ze strony Złp: 1055.

2. Składka od sześciu Osób roczna, a najznaczniejsza dwuletnia (c) . . . . . Złp: 504.
3. Dodatkowa składka na wsparcie iednego potrzebującego przeznaczona od 11. Osób . . . . . Złp: 162.
4. Procent dwuroczny od Summy Złp: 600. . . . . Złp: 60.
5. Na zaległy procent od kapitału Złp: 3000. tymczasowo zaliczono . . . . . Złp: 70.
6. Kar Sądowych z przeznaczenia Trybunału Kryminalnego Złp: 18.
7. Do puszek zebrano . . . . . Złp: 82.
8. Z Kommissyi Rządowéy Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego na wsparcie ucznia w Moyżeszowém Wyznaniu . . . . . Złp: 200.

Razem przychodu Złp: 2151.

b) *Wydatek był taki:*

1. Dla 12. Uczniów suknie i różne do ubrania rzeczy . . Złtp. 346.
2. Na Xiążki Szkolne i różne do Nauki potrzeby dla 69. Uczniów . . . . . Złtp. 526.
3. Na wsparcie wutrzymywaniu życia i zdrowia dla 17, Uczniów . . . . . Złtp. 536.
4. Pożyczono 9. którzy z czasem wzięte wsparcie powrócić mogą . . . . . Złtp. 510.
5. Uczniowi Jzraelskiego wyznania stypendyum, z Kommissyi Rządowéy Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przeznaczone . . . . . Złtp. 200.

Razem wydatku Złtp. 2118.

(c) Takich ofiar znaczna bardzo część wedle początkowego przyrzeczenia składana niebywa.

Ze strony Złtp. 2118.

Zostaie do wydania . . . . . Złtp. 33.

Jak było w przychodzie Złtp. 2151.

Kiedy wszystkie rodzaje wsparcia odbierane przez Uczniów Szkoły Płockiej policzyć zechcemy, wspomnieć także wypadnie:

1. Stypendyum po Złotych 300. przez Kommissyą Rządową Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego dla trzech Uczniów sposobiących się do stanu Duchownego w Wyznaniu Ewangelickiem wyznaczone.

2. Utrzymywanie przez *Generała Brygady Cichockiego* w ciągłej chorobie syna ubogich Rodziców.

3. Wsparcie 9. wdów ubogich mających dzieci w Szkole, udzielone przez Kommissyą Wojewódzką z przychodu Wystawy Teatralnej do której najwięcej przyczyniła się *Hrabina Szembekowa Półkownikowa*.

4. Obchód pogrzebowy za staraniem Uczniów Klasy 5. dla zmarłego z tej Klasy Ucznia *Woyciecha Korzybskiego*, który przestał żyć zasługując na pamiątkę w *Xiędze Sławy*; na tem obchodzie przyjaciel zmarłego *Felix Plendus* Uczeń klasy V. miał stósowną mowę.

4. Fundusze spodziewane.

Są także znaczne fundusze które i kapitał większy wróżą i możność wspierania łatwiejszą obietnicą. Fundusz wprawdzie którym zdaru Kommissyi Hipotecznój przeszło 2,000. Złotych wynoszącym cieszyło się Towarzystwo przez Rząd umorzony został, ale jeżeli kiedy zapisy na *Brolinie* i *Radzyminie* odzyskane zostaną, przeszło 11,000. Złotych, uczynić mogą.

Takich jeszcze blizkich pewności spodziewa się Towarzystwo przychodów.

1. Procent którego wypłacenie w krotce iest przyrzczone Złtp. 328.

2. U Patronów w Płocku zalegające kary z Trybunału

Kryminalnego przeznaczone . . . . . Złtp. 467.

Na stronie Złtp. 795.

Ze strony Złtp. 795.

3. Jan Łempicki z Żukowa ustąpił Towarzystwu zyskane
Wyrokiem na stronie przegrywiający prawne koszta . Złtp. 62.
4. Xiążki do sprzedaży pozostałe wynosić mogą . . . . Złtp. 247.
5. Od 9. którzy otrzymali do czasu wsparcie wrocic może Złtp. 510.

Razem Złtp. 1614.

Z tych przeto spodziewanych przychodów kiedy zebrane będą, powroci użyta na wsparcie potrzebnych część kapitałów.

W ostatku staranność pierwszego *Dobroczyńcy Towarzystwa, Pasterza Dyecezyi Płockiáy*, wroży powrót doświadczanego dawniáy w Szkole Płockiáy wsparcia dla Uczniów z Familii *Ubyszów*, albo z rodziny *Herbu Cholewa*.

